

# Kultura wypowiedzi dziennikarskiej - opis przedmiotu

| Informacje ogólne   |                                        |
|---------------------|----------------------------------------|
| Nazwa przedmiotu    | Kultura wypowiedzi dziennikarskiej     |
| Kod przedmiotu      | 09.3-WH-DiksP-KWD-L-S14_pNadGen68IFO   |
| Wydział             | <a href="#">Wydział Humanistyczny</a>  |
| Kierunek            | Dziennikarstwo i komunikacja społeczna |
| Profil              | ogólnoakademicki                       |
| Rodzaj studiów      | pierwszego stopnia z tyt. licencjata   |
| Semestr rozpoczęcia | semestr zimowy 2016/2017               |

| Informacje o przedmiocie        |                                                                                 |
|---------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|
| Semestr                         | 3                                                                               |
| Liczba punktów ECTS do zdobycia | 2                                                                               |
| Typ przedmiotu                  | obowiązkowy                                                                     |
| Język nauczania                 | polski                                                                          |
| Sylabus opracował               | <ul style="list-style-type: none"><li>dr hab. Monika Kaczor, prof. UZ</li></ul> |

| Formy zajęć  |                                         |                                        |                                            |                                           |                     |
|--------------|-----------------------------------------|----------------------------------------|--------------------------------------------|-------------------------------------------|---------------------|
| Forma zajęć  | Liczba godzin w semestrze (stacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne) | Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne) | Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne) | Forma zaliczenia    |
| Laboratorium | 30                                      | 2                                      | -                                          | -                                         | Zaliczenie na ocenę |

## Cel przedmiotu

Wiedza: zapoznanie z podstawowym pojęciami kultury języka (błąd, usterka językowa, uzus, norma, kryteria poprawności językowej), zapoznanie z poradnictwem językowym i sposobem korzystania ze słowników poprawnościowych, poradni językowych itp., zapoznanie ze zjawiskami degradacji kultury i języka polskiego pod wpływem rozwoju elektronicznych środków komunikacji. Umiejętności: rozpoznawanie typowych zjawisk i błędów językowych, które zakłócają komunikację w przekazach medialnych, budowanie komunikatów językowych ze szczególnym uwzględnieniem roli mediów w kształtowaniu wzorców językowych i świadomości językowej Polaków . Kompetencje: kształtowanie świadomości podnoszenia poziomu sprawności językowej i wrażliwości językowej studentów, kształtowanie świadomości wpływu i roli dziennikarza na upowszechnianie wzorców językowych, kształtowanie potrzeby podnoszenie świadomości i sprawności językowej Polaków.

## Wymagania wstępne

brak

## Zakres tematyczny

1. Znaczenie terminu kultura języka. System języka, norma, uzus, tekst. Kodyfikacja i jej stosunek do uzusu i systemu. Typy innowacji językowych. Innowacja i błąd.
2. Rozdaje i typy błędów językowych – z naciskiem na zjawiska w mediach współczesnych..
3. Kultura języka jako jeden z podstawowych składników kultury narodowej.
4. Kultura języka a media. Znaczenie kultury języka w komunikacji społecznej.
5. Zasady oceny normatywnej. Kryteria poprawności językowej, ich hierarchia i zakres stosowania.
6. Grzeczność językowa, etykieta językowa – w odbiorze społecznym, w komunikacji interpersonalnej i społecznej.
7. Kolokwializacja, demokratyzacja, konsumpcjonizm w języku mediów.
8. Wpływy i wyrazy obce w języku polskim (miejsce zapożyczeń w systemie języka).
9. Moda językowa.
10. Poradnictwo językowe w Polsce: ośrodki świadomej pracy nad kulturą współczesnej polszczyzny, podstawowe publikacje normatywne. Miejsce poradnictwa w mediach.
11. Słowniki a kultura. Słowniki współczesnego języka polskiego. Słowniki poprawnościowe i specjalistyczne.
12. Umiejętność pracy ze słownikiem. Charakterystyka wybranych słowników. Budowa artykułu.

## Metody kształcenia

metody problemowe, dyskusja, analiza zasobów medialnych, prezentacje

## Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

| Opis efektu                                                                                                     | Symbole efektów                                                         | Metody weryfikacji                                                        | Forma zajęć                                                  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------|
| student ma podstawową wiedzę o znaczeniu kultury języka w życiu społeczeństwa i narodu, a szczególnie w mediach | <ul style="list-style-type: none"><li><a href="#">KD1_W10</a></li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>aktywność w trakcie zajęć</li></ul> | <ul style="list-style-type: none"><li>Laboratorium</li></ul> |

| Opis efektu                                                                                                                                                                                | Symbole efektów           | Metody weryfikacji                                                                     | Forma zajęć    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| student ma podstawową wiedzę z zakresu szeroko rozumianej kultury języka, szczegółową w zakresie kultury języka w mediach; zna tendencje rozwojowe języka polskiego                        | • <a href="#">KD1_W18</a> | • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta                                | • Laboratorium |
| student zna zasady budowania komunikatów poprawnych pod względem językowym i ich znaczenia w komunikacji społecznej                                                                        | • <a href="#">KD1_W19</a> | • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta                                | • Laboratorium |
| student potrafi wyszukiwać i interpretować materiał medialny ze względu na występujące w nim zjawiska językowe oraz oceniać je pod względem poprawności językowej                          | • <a href="#">KD1_U01</a> | • aktywność w trakcie zajęć                                                            | • Laboratorium |
| student posiada praktyczną umiejętność przygotowania pisemnych tekstów dziennikarskich poprawnych pod względem językowym                                                                   | • <a href="#">KD1_U03</a> | • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta                                | • Laboratorium |
| student posiada praktyczną umiejętność przygotowania ustnych tekstów dziennikarskich poprawnych pod względem językowym                                                                     | • <a href="#">KD1_U04</a> | • obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta                                | • Laboratorium |
| student umie rozpoznawać i przeprowadzić krytyczną analizę i interpretację różnych wytworów kultury pod względem poprawności językowej i określić ich znaczenie w oddziaływaniu społecznym | • <a href="#">KD1_U16</a> | • odpowiedź ustna                                                                      | • Laboratorium |
| student na podstawie twórczej analizy i wiedzy samodzielnie rozwiązuje problemy związane z innowacjami językowymi – szczególnie typowymi dla środowisk medialnych                          | • <a href="#">KD1_K04</a> | • aktywność w trakcie zajęć<br>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta | • Laboratorium |
| student rozumie potrzebę dostrzegania zmian i rozwijania świadomości językowej dziennikarza i uczestników życia społecznego i środowiska lokalnego                                         | • <a href="#">KD1_U06</a> | • aktywność w trakcie zajęć<br>• obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta | • Laboratorium |
| student ma świadomość odpowiedzialności za poprawność słowa w różnych sytuacjach komunikacyjnych                                                                                           | • <a href="#">KD1_K08</a> | • wypowiedź pisemna                                                                    | • Laboratorium |
| student rozumie potrzebę weryfikacji swojej wiedzy w świetle nowych teorii                                                                                                                 | • <a href="#">KD1_K09</a> | • przygotowanie projektu                                                               | • Laboratorium |

## Warunki zaliczenia

ocena aktywności na zajęciach, ocena wykonywania ćwiczeń praktycznych, prezentacja projektu

## Literatura podstawowa

1. Jadacka J., Kultura języka polskiego. Fleksja, słowotwórstwo, składnia, Warszawa 2005.
2. Bugajski M., Językoznawstwo normatywne, Warszawa 1993.
3. Buttler D., Kurkowska H., Satkiewicz H., Kultura języka polskiego, t. I i II, Warszawa 1986, 1987.
4. Język w komunikacji, red. G. Habrajska, t. 1-3, Łódź 2001.
5. Język w mediach elektronicznych, red. J. Podracki, E. Wolańska, Semper, Warszawa 2008.
6. Polszczyzna 2000, red. W. Pisarek, Ośrodek Badań Prasoznawczych, Kraków 1999.
7. Markowski A., Kultura języka polskiego. Teoria. Zagadnienia leksykalne, Warszawa 2005.
8. Polszczyzna w komunikowaniu publicznym, red. W. Gruszczyński, J. Bralczyk, G. Majkowska, Warszawa 1999.
9. Piotrowski T., Słowniki języka polskiego, [w:] Encyklopedia kultury polskiej XX wieku, t. 2, Współczesny język polski, pod red. J. Bartmińskiego, Wrocław 1993, s. 424-437.

## Literatura uzupełniająca

1. Kołodziejek E., Walczymy z bykami, Warszawa 2010.
2. Bralczyk J., Mówi się. Porady językowe profesora Bralczyka, Warszawa 2008.
3. Jak pisać? Razem czy osobno? Poradnik ze słownikiem, pod red. E. Polańskiego, A. Skudrzykowa, Warszawa 2011.
4. Miodek J., Kultura języka w teorii i praktyce, Wrocław 1983.
5. Mówimy uprzejmie. Poradnik językowego savoir-vivre'u, pod red. M. Marcjanik, Warszawa 2010.
6. Piszemy poprawnie. Poradnik językowy PWN, pod red. A. Kubiak – Sokół, Warszawa 2012.
7. Poprawnie po polsku, Poradnik językowy PWN, pod red. A. Kubiak – Sokół, Warszawa 2007.

## Uwagi

brak

